

ପାଠ 3

पाठ

ଡାକ୍ତରବାବୁ ଆସିଲେ
डाक्टरबाबु आसिले

ରମଲା : ଅପା, କ'ଣ କରୁଛୁ କି ?
ଆଜି କ'ଣ ଅଫିସ୍ ଯାଉନ ?

ରମଲା : ଅପା, କ'ଣ କରୁଛୁ କି ? ଆଜି
କ'ଣ ଅଫିସ୍ ଯାଉନ ?

ମାଳତୀ : ନାହିଁ, ଆଜି ଛୁଟି ନେଉଛି ।
ମିନିର ଦେହ ଖରାପ ।

ମାଳତୀ : ନାହିଁ, ଆଜି ଛୁଟି ନେଉଛି ।
ମିନିର ଦେହ ଖରାପ ।

ରମଲା : ମିନିର କ'ଣ ହେଲା କି ?

ରମଲା : ମିନିର କ'ଣ ହେଲା କି ?

ମାଳତୀ : କାଲି ରାତିରୁ ଜ୍ୱର ଥିଲା ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ପେଟ ବି କାଟୁଛି ।

ମାଳତୀ : କାଲି ରାତିରୁ ଜ୍ୱର ଥିଲା ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ପେଟ ବି କାଟୁଛି ।

ରମଲା : ଭାଇ ନାହାନ୍ତି କି ? ତାକୁ
କାହିଁକି ଡାକ୍ତରଖାନା
ନେଇଗଲେନି ?

ରମଲା : ଭାଇ ନାହାନ୍ତି କି ? ତାକୁ
କାହିଁକି ଡାକ୍ତରଖାନା
ନେଇଗଲେନି ?

डाक्टर बाबु आए

रमला : दीदी, क्या कर रही हो ? आज क्या
दफ्तर नहीं जा रही हो ?

मालती : नहीं, आज छुटी ले रही हूँ। मिनी की
तबीयत खराब है।

रमला : मिनी को क्या हुआ ?

मालती : कल रात को बुखार था। अभी पेट भी
दुखता है।

रमला : भाई साहब नहीं हैं क्या ? क्यों उसको
अस्पताल नहीं ले गये ?

देखेइलु। पेट क'ण काटुछि ?

ମିନି : ହଁ, ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ କାଟୁଛି ।
ବାନ୍ତି ମଧ୍ୟ ଲାଗୁଛି ।

ମିନି : ହଁ, ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ काटुछि । बांति
मध्य लागुछि ।

ଡାକ୍ତର : କାଲି ସ୍କୁଲରେ ବାହାର
ଜିନିଷ କିଛି ଖାଇଲୁ କି ?

डाक्टर : कालि स्कूलरे बाहार जिनिष
किछि खाइलुकि ?

ମିନି : ହଁ, ଡାକ୍ତର ମଉସା ।
କାଲି ସ୍କୁଲରେ ସାଂଗମାନଙ୍କ
ସାଥରେ ଗୁପଚୁପ ଖାଇଲି ।

मिनि : हँ, डाक्टर मउसा । कालि
स्कूलरे सांगमानंक साथिरे
गुपचुप खाइलि ।

ମାଳତୀ : କାହିଁକି ଖାଇଲୁ ? ବାହାର
ଜିନିଷ ଭଲ ନୁହେଁ । ତୁ ତ
ମୋ କଥା ଶୁଣିଲୁନି । ଏବେ
ଦେଖିଲୁତ ! କେମିତି ଦେହ
ଖରାପ ହୋଇଗଲା !

मालती : काहँकि खाइलु ? बाहार
जिनिष भल नुहँ । तु त मो कथा
शुणिलुनि ! एबे देखिलुत ।
केमिति देह खराप होइगला !

ଡାକ୍ତର : ଆହା, ରାଗନ୍ତୁ ନାହିଁ । ବ୍ୟସ୍ତ
ହେବାର କିଛି ନାହିଁ ।
ଏହି ଔଷଧ ଠିକ୍ ସମୟରେ
ଦିଅନ୍ତୁ । ଦିନକୁ ଦୁଇଥର
ଦେବେ । ସକାଳେ ୮
ଟାରେ ଆଉ ରାତି ୮
ଟାରେ । ସିଝାପାଣି ପିଇବାକୁ

डाक्टर : क्या कल स्कूल में बाहर कुछ चीज
खाई ?

मिनी : हाँ, डाक्टर चाचा । कल मैंने स्कूल में
सहेलियों के साथ गोल-गप्पे खाए ।

मालती : क्यों खाए ? बाहर की चीज अच्छी
नहीं होती । तु तो मेरी बात नहीं
सुनती । अब देखा ! तबीयत कैसे
खराब हो गई !

डाक्टर : आहा, गुस्सा मत कीजिए । चिंता
की कोई बात नहीं । दवाई ठीक
समय पर दीजिए । दिन में दो बार
देना है । सुबह आठ बजे और रात
आठ बजे । उबाला हुआ पानी पीने
के लिए दीजिए । मिनी, आज से
माँ की बात मान । बाहर की चीज
मत खा ।

ଦିଅନ୍ତୁ । ମିନି, ଆଜିଠାରୁ ମା'
 କ୍ଷ କଥା ମାନ । ବାହାର
 ଜିନିଷ ଆଉ ଖା' ନା ।

डाक्टर : आहा रागन्तु नाहैं । व्यस्त
 हेबार किछि नाहैं । औषध टिक
 समयरे दिअन्तु । दिनकु दुइथर
 देबे । सकाळ ८ टारे आउ राति
 ८ टारे । सिझापाणि पिइबाकु
 दिअन्तु । मिनि आजिठारु मांक
 कथामान । बाहार जिनिष आउ
 खा'ना ।

शब्दार्थ

ओड़िआ शब्द	देवनागरी	हिंदी अर्थ
ନାହିଁ	नाँइ	न, नहीं
ଦେହ ଖରାପ	देह खराप	तबीयत खराब
କାଲି	कालि	कल
ରାତିରୁ	रातिरु	रात से
ଜ୍ୱର	ज्वर	बुखार
ପେଟ କାଟୁଛି	पेट काटुछि	पेट दुख रहा है
ଭାଇ	भाइ	भाई
ଆଜିକାଲି	आजिकालि	आजकल
ପୁରୀ	पुरी	पुरी (एक तीर्थस्थान)
ଗଲାମାସ	गलामास	पिछला महीना
ବଦଳି	बदळि	तबादला
ସତ	सत	सच
ସାଗୁ	सागु	साबुदाना
ଟିକେ	टिके	थोड़ा सा

ବ୍ୟସ୍ତ	व्यस्त	व्याकुल होना
ଡାକି	डाकि	बुलाकर
ଆଶୁଛି	आणुछि	ला रही हूँ
ଜିଭ	जिभ	जीभ
ଥୋଡ଼ା ଥୋଡ଼ା	अळप अळप	थोड़ा-थोड़ा
ବାନ୍ତି ଲାଗୁଛି	बांति लागुछि	उलटि आति है
ବାହାର ଜିନିଷ	बाहर जिनिष	बाहर की चीज
ଗୁପଚୁପ	गुपचुप	गोलगप्पे
ସାଥୀରେ	साथीरे	साथ
କଥା	कथा	बात
ଭଲ	भल	अच्छा
ରାଗନ୍ତୁ	रागंतु	गुस्सा होना
ଠିକ୍ ସମୟରେ	ठिक समयरे	ठीक समय पर
ସିଝାପାଣି	सिझा पाणि	उबाला हुआ पानी
ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ	व्यवहार करंतु	व्यवहार कीजिए
ଆଜିଠାରୁ	आजिठारु	आज से
ମାନ	मान	मानो

अभ्यास

I. नीचे दिए गए वाक्य दोहराइए ।

1. ମିନିର ଦେହ ଖରାପ ।
मिनिर देह खराप ।
2. ଆଜି ଛୁଟି ନଈଛି ।
आजि छुटि नउछि ।
3. ଆଜି କ'ଣ ଅଫିସ୍ ଯାଉନ ?
आजि क'ण अफिस् जाउन ?
4. ଗଲାମାସରେ ତାଙ୍କର ବଦଳି ହୋଇଗଲା ।

गलामासरे तांकर बदळि होइगला ।

5. काहुँकि ङाळलु ?
काहिँकि खाइलु ?
6. घुल्लरे वाहुर ङिनिष किँहू ङाळलु कि ?
स्कुलरे बाहार जिनिष किँछि खाइलु कि ?
7. पिनिर क'ग हेल्ला ?
मिनिर क'ण हेला ?
8. कालि रातिरु ङुर थिल्ला ।
कालि रातिरु ज्वर थिला ।

II. रेखांकित शब्दों के स्थान पर दिए गए शब्दों का प्रयोग कर वाक्य बनाइए ।

<p>1) अघा क'ग करुछुकि ?
<u>अपा</u>, क'ण करुछकि ?   वाघा
बापा
पठघा
मउसा
वेाड
बोउ
पालठा
माळती
रमला</p>	<p>2) पिनिर कालि रातिरु ङुर ।
मिनिर <u>कालि रातिरु</u> ज्वर ।   गला रातिरु
गला रातिरु
थाङि घकालु
आजि सकाळु
गलापाघरु
गलामासरु
थाङिठारु
आजिठारु
घहुर दिनरु
पहर दिनरु</p>
<p>3) तुमे क'ग करुछु कि ?
तुमे क'ण <u>करुछ</u> कि ?   देखुछु
देखुछ
शुणुछ</p>	<p>4) आळ नाहान्ति कि ?
<u>भाइ</u> नाहान्ति कि ?   से
सेमाने</p>

ଆଣ୍ଡୁ

ଆଣ୍ଡୁ

ଦେଉଛୁ

ଦେଉଛ

ନେଉଛୁ

ନେଉଛ

ପିଲାମାନେ

ପିଲାମାନେ

ଡାକ୍ତର ବାବୁ

ଡାକ୍ତର ବାବୁ

ରାଧା

ରାଧା

5) ମିନିକୁ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦେଲ ?
ମିନିକୁ କ'ଣ खाइबाकु ଦେଲ ?

ପଢ଼ିବାକୁ

ପଢ଼ିବାକୁ

କରିବାକୁ

କରିବାକୁ

ଶୁଣିବାକୁ

ଶୁଣିବାକୁ

ଦେଖିବାକୁ

ଦେଖିବାକୁ

ଆଣିବାକୁ

ଆଣିବାକୁ

6) ତୁ ତ ମୋ କଥା ଶୁଣିଲୁନି ।
तु त मो कथा शुणिलुनि ।

ବାପାଙ୍କ

ବାପାଙ୍କ

ବୋଉଙ୍କ

ବୋଉଙ୍କ

ତାଙ୍କ

ତାଙ୍କ

ଯାଙ୍କ

ଯାଙ୍କ

ସେମାନଙ୍କ

ସେମାନଙ୍କ

ଅପାଙ୍କ

ଅପାଙ୍କ

7) ଆଜିଠାରୁ ମା'ଙ୍କ କଥା ମାନ ।
आजिठारु मांक कथा मान ।

ଯତ୍ନ ନିଅ

ଯତ୍ନ ନିଅ

କାମ କର

କାମ କର

କଥା ଶୁଣ

କଥା ଶୁଣ

ମନ ରଖ

ମନ ରଖ

8) ତାଙ୍କର ବଦଳି ହୋଇଗଲା ।
तांकर बदलि होइगला ।

ଦେହ ଖରାପ

ଦେହ ଖରାପ

ଜ୍ୱର

ଜ୍ୱର

ପରୀକ୍ଷା

ପରୀକ୍ଷା

ଖାଇବା

ଖାଇବା

ସେବା କର

ବୁଲିବା

सेवा कर

बुलिया

III. वार्तालाप के अनुसार निम्न वाक्य पूरे कीजिए ।

ଉଦାହରଣ :- ମିନିର ଦେହ _____ ।

ମିନିର ଦେହ _____ ।

ମିନିର ଦେହ ଖରାପ ।

ମିନିର ଦେହ ଖରାପ ।

1. ଅପା କ'ଣ _____ ?
_____ ?

2. ମିନିର କ'ଣ

ଅପା କ'ଣ _____ ।

ମିନିର କ'ଣ _____ ।

3. ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ _____ ।
_____ ?

4. ଭାଇ କ'ଣ

ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ _____ ।

ଭାଇ କ'ଣ _____ ।

5. ସତେ ନା _____ ?

ସତେ ନା _____ ।

IV. कोष्ठक में दिए गए शब्दों के उपयुक्त रूपों का प्रयोग कर वाक्य पूरे कजिए ।

1. ମୁଁ _____ ଯାଉଛି । (ଡାକ୍ତରଖାନା)

ମୁଁ _____ ଜାଉଛି । (ଡାକ୍ତରଖାନା)

2. ଆଜିକାଲିକ ସେ _____ ରହୁଛନ୍ତି । (ପୁରୀ)

ଆଜିକାଲିକ ସେ _____ ରହୁଛନ୍ତି । (ପୁରୀ)

3. ମିନିକୁ କାଲି _____ ଡର ଥିଲା । (ରାତି)

ମିନିକୁ କାଲି _____ ଜ୍ୱର ଥିଲା । (ରାତି)

4. ରାନୁକୁ କ'ଣ _____ ଦେଲ ? (ଖାଇବା)

ରିନୁକୁ କ'ଣ _____ ଦେଲ ? (ଖାଇବା)

5. ଆଜିଠାରୁ _____ କଥା ମାନ । (ମା')

ଆଜିଠାରୁ _____ କଥା ମାନ । (ମା')

V. उदाहरण के अनुसार वाक्यों का परिवर्तन कीजिए ।

ଉଦାହରଣ 1) :- ମୁଁ ପଢ଼େ ।

उदाहरण 1) :- मुँ पढ़े ।

ମୁଁ ପଢ଼ୁଛି ।

मुँ पढ़ुछि ।

ମୁଁ କରେ ।

मुँ करे ।

ମୁଁ ଖାଏ ।

मुँ खाए ।

ମୁଁ ପିଏ ।

मुँ पिए ।

ମୁଁ ଯାଏ ।

मुँ जाए ।

ମୁଁ ଶୁଣେ ।

मुँ श्रुणे ।

ଉଦାହରଣ 2) :- ସେ ପଢ଼େ ।

उदाहरण 2) :- से पढ़े ।

ସେ ପଢ଼ୁଅଛି ।

से पढ़ुअछि ।

ସେ କହେ ।

से कहे ।

ସେ ଥାଏ ।

से आसे ।

ସେ ନିଏ ।

से लिए ।

ସେ ଥାଏ ।

से आणे ।

ସେ ଶୁଣେ ।

से श्रुणे ।

ଉଦାହରଣ 3) :- ମୁଁ ଏହି ବହିଟି ପଢ଼େ ।

उदाहरण 3) :- मुँ एहि बहिटि पढ़े ।

ମୁଁ ଏହି ବହିଟି ପଢ଼ିଲି ।

मुँ एहि बहिटि पढ़िलि ।

1. ମୁଁ ପତ୍ରିକାଟି କିଣେ ।

मुँ पत्रिकाटि किणे ।

2. ସେ ଚା' ପିଏ ।

से चा' पिए ।

3. ସେମାନେ ଭାତ ଖାଆନ୍ତି ।

सेमाने भात खाआन्ति ।

4. ରମା କଲେଜକୁ ଯାଏ ।

रमा कलेजकु जाए ।

5. ଦୁରି ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣେ ।

हरि रेडिओ शुणे ।

VI. कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से उपयुक्त शब्द चुनकर वाक्य पुरे कीजिए ।

(ପେଟ, ଅଫିସକୁ, ଖରାପ, ଚା', କାଲିରାତିରୁ, ପୁରୀରେ, ଦରକାର, ଆସିଲେ, ଗୁପ୍ତଚୁପ୍, ଔଷଧ)

(ପେଟ, ଅଫିସକୁ, ଖରାପ, ଚା', କାଲିରାତିରୁ, ପୁରୀରେ, ଦରକାର, ଆସିଲେ, ଗୁପ୍ତଚୁପ୍, ଔଷଧ ।)

1. ଆପଣ _____ ପିଅନ୍ତୁ ।
ଆପଣ _____ ପିଅନ୍ତୁ ।
2. ତୁମେ କ'ଣ _____ ଯାଉନ ?
ତୁମେ କ'ଣ _____ ଜାଉନ ?
3. ମିନିର ଦେହ _____ ।
ମିନିର ଦେହ _____ ।
4. ଏବେ କ'ଣ _____ କାଟୁଛି ?
ଏବେ କ'ଣ _____ କାଟୁଛି ?
5. ମିନିକୁ _____ ଡର ।
ମିନିକୁ _____ ଜ୍ୱର ।
6. ଆଜିକାଲି ତ ସେ _____ ରହୁନାହାଁନ୍ତି ।
ଆଜିକାଲି ତ ସେ _____ ରହୁନାହାଁନ୍ତି ।
7. ତୁମେ କ'ଣ _____ ଖାଅ ?
ତୁମେ କ'ଣ _____ ଖାଅ ?
8. ସେମାନଙ୍କର ନୂଆ ବହି _____ ।
ସେମାନଙ୍କର ନୂଆ ବହି _____ ।
9. ଡାକ୍ତର ବାବୁ _____ ।
ଡାକ୍ତର ବାବୁ _____ ।
10. ଡାକ୍ତର ପ୍ରିୟଙ୍କୁ _____ ଦେଲେ ।

डाक्टर प्रियाकु _____ देले ।

VII. उदाहरण के अनुसार दिए गए शब्दों के उपयुक्त रूपों का प्रयोग कर प्रश्नवाचक वाक्य बनाइए ।

उदाहरण : ମିନିକୁ ଦେଲ । (ଖାଇବା)

मिनिकु देल । (खाइबा)

ମିନିକୁ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦେଲ ?

मिनिकु क'ण खाइबाकु देल ?

1. ମତେ ଦେଲ । (କରିବା)	2. ଆମକୁ କହିଲ ।
(ଆଣିବା)	
ମତେ ଦେଲ । (करिबा)	आमकु कहिल । (आणिबा)
3. ତୁମେ ନେଲ । (ପଢ଼ିବା)	4. ସେ ଦେଲା । (ଖାଇବା)
तुमे नेल । (पढिबा)	से देला । (खाइबा)
5. ସେମାନେ ଗଲେ । (ଦେଖିବା)	
सेमाने गले । (देखिबा)	

VIII. कोष्ठक में दिए गए हिंदी शब्दों के ओड़िआ समानार्थक शब्दों का प्रयोग कर वाक्य पुरे कीजिए ।

1. ତୁମେ _____ ପାଣି ପିଅ । (ଉବାଲା)
तुमे _____ पाणि पिअ (उबाला)
2. କମଳା _____ ଯାଉଛି । (ହସପାତାଲ)
कमळा _____ जाउछि । (हस्पताल)
3. ସେ ତ _____ ଆସୁନାହାନ୍ତି । (ଆଜକଲ)
से त _____ आसुनाहन्ति । (आजकल)
4. ବାହାର _____ ଖାଅ ନାହିଁ । (ଚୀଜ)
बाहार _____ खाअ नाहिं । (चीज)
5. ମାଙ୍କ _____ ଶୁଣ । (ବାତ୍)
मांक _____ शुण । (बात्)

IX. नीचे दिए गए वाक्यों के साथ 'क'ण' (क'ण) जोड़ कर प्रश्नवाचक वाक्य बनाइए ।

1. ଆଜି ତୁମେ ଘରକୁ ଯାଉଛ ।
आजि तुमे घरकु जाउछ ।

2. कालि गिठा ङाळल ।
कालि मिठा खाइल ।
3. लानार देह ङराप ।
लीनार देह खराप ।
4. ठुप्रर ङोढ कानूछु ।
तुमर ङोढ काटुछि ।
5. थानि प्राषुर वानू थानिले ।
आजि माष्टर बाबु आसिले ।

X. नीचे दिए गए ओड़िआ और हिंदी के समानार्थी वाक्यों का मिलान कीजिए ।

ओड़िआ वाक्य	हिंदी वाक्य
ठू खलठि वस ।	हम जा रही हैं ।
तु एइठि बस ।	मेरी माँ आयी ।
घे क'ग थानिले ?	मिनी को किताब दो ।
से क'ण आसिले ?	मैं नहीं जा रही हूँ ।
थाने घाठनू ।	तू यहाँ बैठ ।
आमे जाउछु ।	क्या वे आए ?
पेा पा' थानिले ।	तुम्हारा नाम क्या है ?
मो मा' आसिले ।	आप आइए ।
गिनिकु वदुिग देल ।	
मिनिकु बहिटा देल ।	
थाने थानू ।	
आपण आसन्तु ।	
पूँ घाठनानू ।	
मुँ जाउनाहँ ।	
ठुप्र नाँ क'ग ?	
तुम नाँ क'ण ?	

पढ़िए और समझिए

ଆମ ସ୍କୁଲର ଏକ ଘଟଣା आम स्कूलर एक घटना

ଆମ ସ୍କୁଲ କଟକରେ ଅଛି । ସେଇ ସ୍କୁଲରେ ପ୍ରଥମରୁ ଦଶମଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଛି । ପ୍ରଥମ
ଶ୍ରେଣୀରେ

आम स्कूल कटकरे अछि । सेइ स्कूलरे प्रथमरु दशमश्रेणी पर्ज्यत अछि । प्रथम श्रेणीरे
बलिब दश, द्वितीया श्रेणीरे अठठिरीश दश, तृतीया श्रेणीरे बार्इश दश, चतुर्थ
श्रेणीरे

चाळिस जण, द्वितीय श्रेणीरे अठतिरिश जण, तृतीय श्रेणीरे बार्इश जण, चतुर्थ श्रेणीरे
कोठिब दश, पञ्चम श्रेणीरे अठठिरीश दश, षष्ठ श्रेणीरे पचिश जण, सप्तम श्रेणीरे
कोठिब दश, अष्टम श्रेणीरे अठठिरीश दश, नवम श्रेणीरे ठिरीश दश, दशम
श्रेणीरे

कोठिब दश, अष्टम श्रेणीरे अठठिरीश जण, नवम श्रेणीरे तिरिश जण, दशम श्रेणीरे
अठठिरीश दश विळा पढ़नु । आम स्कूलर प्रथान शिषकक नाँ रमेश दास । ताक
स्त्री मध्य
श्री १ १५५

अठिइश जण पिला पढ़न्ति । आम स्कूलर प्रधान शिषकक नाँ रमेश दास । तांक स्त्री मध्य
आम स्कूलर शिषयित्री । तांक नाँ उर्मिळा । तांक झिअ नाँ झुनि । सिए आम स्कूलरे तृतीय
श्रेणीरे
ପଢ଼େ । ଖେଳଚ୍ଚୁଟି ସମୟରେ ସବୁ ପିଲାମାନେ ବାହାରେ ଖେଳିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି ।
ଦିନେ

आम स्कूलर शिषयित्री । तांक नाँ उर्मिळा । तांक झिअ नाँ झुनि । सिए आम स्कूलरे तृतीय
श्रेणीरे पढ़े । खेळछुटि समयरे सबु पिलामाने बाहारे खेळिबाकु जाआन्ति । दिने
ଝୁନି ଖେଳଚ୍ଚୁଟି ସମୟରେ ଖେଳ ପଢ଼ିଆରେ ପଢ଼ିଗଲା । ତା'ର ଗୋଡ଼ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ରକ୍ତ
ଝୁନି ଖେଳଚ୍ଚୁଟି ସମୟରେ ଖେଳ ପଢ଼ିଆରେ ପଢ଼ିଗଲା । ତାର ଗୋଡ଼ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ରକ୍ତ
ବାହାରିଲା । ତା'ର ମା' ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ନେଇଗଲେ । ସେଠାରେ
ନର୍ସମାନେ

श्रेणीरे पढ़े । खेळछुटि समयरे सबु पिलामाने बाहारे खेळिबाकु जाआन्ति । दिने
ଝୁନି ଖେଳଚ୍ଚୁଟି ସମୟରେ ଖେଳ ପଢ଼ିଆରେ ପଢ଼ିଗଲା । ତା'ର ଗୋଡ଼ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ରକ୍ତ
ଝୁନି ଖେଳଚ୍ଚୁଟି ସମୟରେ ଖେଳ ପଢ଼ିଆରେ ପଢ଼ିଗଲା । ତାର ଗୋଡ଼ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ରକ୍ତ
ବାହାରିଲା । ତା'ର ମା' ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ନେଇଗଲେ । ସେଠାରେ
ନର୍ସମାନେ

बाहारिला । तार मा' बहुत ब्यस्त होइ डाक्टरखानाकु नेइगले । सेठारे नर्समाने
ଝୁନିର ଖଣ୍ଡିଆକୁ ସଫାକରି ଔଷଧ ଲଗାଇଲେ ପୁଣି ଡାକ୍ତରଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ଚିଟାନସ୍
ଝୁନିର ଖଣ୍ଡିଆକୁ ସଫାକରି ଔଷଧ ଲଗାଇଲେ ପୁଣି ଡାକ୍ତରଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ଚିଟାନସ୍
ଲଞ୍ଜେକସନ୍ ଦେଲେ । ଡାକ୍ତର ପରାମର୍ଶ କଲେ, ମାଆଡ଼ାମ ! ଆପଣ ଦିନକୁ ୩ ଥର କରି

ଓଷଧ

इंजेक्सन देले । डाक्टर परामर्श कले, म्याडाम ! आपण दिनकु तिनिथरकरि औषध
 ठिक् समयरे देबे ओ ता सांगरे सागुदाना ओ सिझापाणी पिइबाकु देबे ।

शब्दार्थ

ओड़िआ शब्द	देवनागरी	हिंदी अर्थ
ସାମ୍ନାରେ	साम्नारे	सामने
ଡାକ୍ତରଖାନା	डाक्टरखाना	डॉक्टरखाना, अस्पताल
ଜେଜେବାପା	जेजेबापा	दादाजी
ସେପଟକୁ	सेपटकु	उस तरफ़
ବୁଢ଼ୀ	बुढ़ी	बूढ़ी
ସେଠି	सेठि	वहाँ
ଏ ଥାଡ଼କୁ	ए आड़कु	इस तरफ
ଦୁର୍ଘଟଣା	दुर्घटना	दुर्घटना
ଏବେ	एबे	अब
ନର୍ସମାନେ	नर्समाने	नर्स
ରୋଗୀ	रोगी	रोगी
ବଟିକା	बटिका	गोली
ଗୋଡ଼	गोड़	टाँग
ହାତ	हात	हाथ
ପଟି	पटि	पट्टी
ବାନ୍ଧିଲେ	बान्धिले	बांध दिया
ସେପାଖେ	सेपाखे	उसतरफ़

अभ्यास

I. अनुच्छेद के अनुसार नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

1. ଡମ ସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନାମ କ'ଣ ?
ତମ ସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନାମ କ'ଣ?
2. ସ୍କୁଲରେ କେତେ ଶ୍ରେଣୀ ପଢ଼ାଏନ୍ତୁ ଅଛି ?
ସ୍କୁଲରେ କେତେ ଶ୍ରେଣୀ ପଢ଼ାଏନ୍ତୁ ଅଛି ?
3. ଖେଳଛୁଟି ସମୟରେ ପିଲାମାନେ କ'ଣ କରନ୍ତି ?
ଖେଳଛୁଟି ସମୟରେ ପିଲାମାନେ କ'ଣ କରନ୍ତି ?
4. ଝୁନି କିଏ ?
ଝୁନି କିଏ ?
5. ଦିନେ ଖେଳଛୁଟି ସମୟରେ ଝୁନିର କ'ଣ ହେଲା ?
ଦିନେ ଖେଳଛୁଟି ସମୟରେ ଝୁନିର କ'ଣ ହେଲା ?
6. ପ୍ରଥମେ ନର୍ସମାନେ ଝୁନିର କ'ଣ କଲେ ?
ପ୍ରଥମେ ନର୍ସମାନେ ଝୁନିର କ'ଣ କଲେ ?
7. ଡାକ୍ତରଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ନର୍ସମାନେ ପୁଣି କ'ଣ କଲେ ?
ଡାକ୍ତରଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ନର୍ସମାନେ ପୁଣି କ'ଣ କଲେ ?

II. 'क' और 'ख' खंड में दिए गए ओड़िआ और हिंदी के समानार्थक शब्दों का मिलान कीजिए।

କ		ख
ଏଇ	एइ	उस तरफ़
ଏଠି	एठि	अब
ସେପଟକୁ	सेपटकु	अरे
ସେଇ	सेइ	इतना
ସେଠି	सेठि	वहाँ
ଏତେ	एते	यह
ହେଇ	हेइ	यहाँ
ଏବେ	एबे	वह

III. हिंदी में अनुवाद कीजिए।

ଆମ ଜେଜେବାପାଙ୍କର କାଲି ଦୁର୍ଘଟଣା ହେଲା । ତାଙ୍କର ଗୋଡ଼ କାଗୁଛି । ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଆମ ଘର

आम जेजेबापांकर कालि दुर्घटना हेला । तांकर गोड़ काटुछि । भाग्यवशतः आम घर
ସାମ୍ନାରେ ହିଁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଡାକ୍ତରଖାନା ଥିଲା । ଆମେ ତାଙ୍କୁ ସେଇ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ
ନେଇଗଲୁ ।

साम्नारे हिं गोटिए बड़ डाक्टरखाना थिला । आमे तांकु सेइ डाक्टरखानाकु नेइगलु ।
ଡାକ୍ତର ତାଙ୍କର ଗୋଡ଼ ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ତାପରେ ନର୍ସମାନେ ପଟି ବାନ୍ଧିଲେ । ଘରେ
ଖାଇବା

डाक्टर तांकर गोड़ परीक्षा कले । तापरे नर्समाने पटि बांधिले । घरे खाइबा
ପାଇଁ ଡାକ୍ତର ଔଷଧ ଦେଲେ । ଆମ ଜେଜେବାପା କିଛି ସମୟ ଧରି ଡାକ୍ତରଖାନାରେ
ବିଶ୍ରାମ

पाइँ डाक्टर औषध देले । आम जेजेबापा किछि समय धरि डाक्टरखानारे विश्राम
ନେଲେ । ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲୁ ।
नेले । घंटाए परे आमे तांकु धरि घरकु फेरि आसिलु ।

IV. ओड़िआ में अनुवाद कीजिए ।

मेरी सहेली की तबीयत खराब हुई । बुखार हुआ । पास में कोई डॉक्टर नहीं थे । इसलिए हम
बाज़ार गए । वहाँ एक बड़े डॉक्टर थे । वे मेरे पिताजी के मित्र थे । वे मेरे लिए पिता के समान
थे । हम दोनों उनके पास गईं । उन्होंने मेरी सहेली की जाँच की । उसको कुछ दवा दी । और
एक दवा हम दूकान से लीं । हम हॉस्टल लौट आए । मेरी सहेली ने सिर्फ दूध और फल खाए ।
उसने चावल रोटी खाना कम कर दिया । दो दिन के बाद वह ठीक हुई । अब वह बहुत खुश है ।

V. अपने गाँव के किसी अस्पताल के बारे में ओड़िआ में एक छोटा अनुच्छेद लिखिए ।

टिप्पणियाँ

I. इस पाठ में दो प्रकार के वाक्यों का प्रयोग हुआ है ।

(1) 1.	ସେତ ସାଗୁ ଚିକେ ପିଇଲା ।	उसने तो ज़रा सा साबूदाना पिया ।
	सेत सागु टिके पिइला ।	
2.	ତୁ ତ ମୋ କଥା ଶୁଣିଲୁନି ।	तुमने तो मेरी बात नहीं सुनी ।
	तु त मो कथा शुणिलुनि ।	

(1.2) और (1.3) वाक्यों में सामान्य भूतकाल के निषेधार्थक और प्रश्नार्थक रूप दिए गए हैं। ओड़िआ में निषेधार्थक वाक्यों में 'न' (नि) और 'नार्ह' (नाहँ) का प्रयोग होता है।

उदाहरण	ଶୁଣିଲୁନି ।	नहीं सुना।
	ଶୁଣିଲୁନି ।	
	ଶୁଣିଲୁନାହିଁ ।	नहीं सुना।
	ଶୁଣିलुनाहँ ।	

प्रश्नार्थक वाक्यों में विविध प्रकार के प्रश्नवाचक शब्दों 'क'ण' (क'ण), 'क'हँ' (काहँकि) तथा 'क' (कि) का प्रयोग हुआ है।

(1.4) के वाक्य में 'अछि' (अछि) में है /का, की, के है क्रिया के भूतकाल का प्रयोग भी हुआ है।

जैसे :-	ଅଛୁ	है	ଥିଲା	था
	अछि		थिला	

(2.1) तथा (2.2) वाक्यों (2) में ओड़िआ के 'ଖାଇବାକୁ' (खाइबाकु), 'खाने को' 'ପିଇବାକୁ' (पिइबाकु) 'पीने को' क्रिया रूपों का प्रयोग हुआ है। ये हिंदी में 'खाने के लिए', 'पीने के लिए' के समान हैं। ये क्रिया रूप क्रिया के कर्ता के उद्देश्य का बोध कराते हैं।

ध्यान दीजिए कि ओड़िआ में मूल क्रिया में '-इबा' (-इबा) लगाकर क्रियार्थक संज्ञा बनती है। ऐसी संज्ञाओंके साथ '-कु' (-कु) प्रत्यय लगाकर क्रिया का उद्देश्य दिखाने वाले रूप बनते हैं, जैसे: (-खा + -इबा + -कु) = 'ଖାଇବାକୁ' (खाइबाकु)। हिंदी में ऐसे रूप बनाने के लिए मूल क्रिया में 'आना + के लिए' लगाते हैं। जैसे: आना + के लिए = आने के लिए।

II. ओड़िआ में मनुष्य के अंगवाची शब्द नीचे दिए गए हैं।

ओड़िआ शब्द	देवनागरी	हिंदी अर्थ
ଶରୀର	शरीर	शरीर / देह
ଦେହ	देह	देह / शरीर
ମୁଣ୍ଡ	मुंड	सिर
ଗୋଡ଼	गोड़	टाँग
ହାତ	हात	हाथ
ପେଟ	पेट	पेट
ଜିଭ	जिभ	जीभ
ଦାନ୍ତ	दांत	दाँत
ଓଟ	ओट	ऑट

ଆଖି	आखि	आँख
କାନ	कान	कान
ନାକ	नाक	नाक
ଅକ୍ଷା	अंटा	कमर
ଆଙ୍ଗୁଠି	आँगुठी	उँगली
ଆଣ୍ଠୁ	आँटु	घुटना
କପାଳ	कपाल	माथा
ଗାଲ	गाल	गाल
ଛାତି	छाति	छाती / सीना
ଜଂଘ	जंघ	जाँघ
ନଖ	नख	नाखून
ନାକପୁଞ୍ଜା	नाकपुञ्जा	नथना
ପାଟି	पाटि	मुँह
ପାଦ	पाद	पैर